

Πληροφ. :

Αθήνα 2 Νοεμβρίου 1984

Τηλέφωνο : 32 31 230

Αριθ. Πρωτ.: 93361

ΘΕΜΑ : «.....»

Πρός τό :
Συμβούλιο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
(Σ.Τ.Ε)

ΚΟΙΝ: Υπουργό κ. Κακλαμάνη
Γεν. Γραμ. κ. Μπέη
Δ/ντή ΑΕΙ κ. Παπαθεμελή :

Θέσεις του ΕΕΤΕ σχετικές με την Εισήγηση του ΥΠ. Ε.Π.Θ που αφορά βελτίωση και επέκταση προγράμματος σπουδών και την ίδρυση νέων τμημάτων στη Σχολή Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών σπουδών στο ΤΕΙ Αθήνας.

Τό Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας έχει σαν πάγια άρχή τή θετική τοποθέτηση απέναντι σε κάθε ενέργεια τής Πολιτείας που άποσκοπεύ σε άνοδο του επιπέδου σπουδών σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης.

Ιδιαίτερα θετική όμως είναι ή τοποθέτησή του όταν ή άνοδος του επιπέδου σπουδών αφορά σχολές με καλλιτεχνικό χαρακτήρα.

Τό ΕΕΤΕ αντιμετώπιζοντας με αύξημένη ευαισθησία τή σοβαρότητα του θέματος των Εικαστικών σπουδών και αισθητικής άγωγής διοργάνωσε τόν Μάιο του 1983 τό Α' Συνέδριο Καλλιτεχνικής Παιδείας με αντικείμενο τήν έρευνα, επίσημανση και αντιμετώπιση του συνόλου των προβλημάτων τής Εικαστικής παιδείας στην Ελλάδα.

Τό Α' Συνέδριο Καλλιτεχνικής Παιδείας άσχολήθηκε σοβαρά και με τό πρόβλημα των εφαρμοσμένων Τεχνών στην Ελλάδα, όπως αυτό έμφανίζεται σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης.

Υπήρχε μάλιστα τότε σχετική εισηγήση που αφορούσε την:
'Ανωτέρα Σχολή Γραφικών και Διακοσμητικών Τεχνών του ΚΑΤΕΕ 'Αθήνας
που είναι σήμερα η Σχολή Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών
του ΤΕΙ 'Αθήνας.

Στην εισηγήση έπισημανόταν ότι η παρεχόμενη από την Σχολή
Παιδεία ήταν λειτουργικά υποβαθμισμένη, όπως άλλωστε και στις υπό-
λοιπες Σχολές των ΚΑΤΕΕ και τονίζοταν η ανάγκη για αλλαγή του θεσ-
μικού πλαισίου των ΚΑΤΕΕ και αναβάθμιση των Σχολών του.

Τό Συνέδριο προβληματίσθηκε μάλιστα από την πρόθεση για δη-
μιουργία Τριτοβάθμιας Σχολής 'Εφαρμοσμένων Τεχνών στα Νέα υπό ίδρυ-
ση τότε Τεχνολογικά Ιδρύματα ΤΕΙ, που επρόκειτο να αντικαταστήσουν
τά ΚΑΤΕΕ, έκρινε όμως ότι ήταν πρόωρο να πάρει θέση γιατί προείχε
και επιβαλλόταν η μελέτη για αναπροσαρμογή του ρόλου της Τριτοβάθ-
μιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

Σήμερα ένα σχεδόν χρόνο μετά την κατάργηση των ΚΑΤΕΕ και την
ίδρυση των ΤΕΙ, ο ρόλος της Τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
δέν έχει ακόμα αποσαφηνισθεί, ούτε είναι ακόμα φανερή κάποια ού-
σιαστική αναβάθμιση.

Για τους παραπάνω λόγους, η συνολική πρόταση του ΥΠ.Ε.Π.Θ
για επέκταση της Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών
του ΤΕΙ 'Αθήνας με σκοπό, κατά το εισηγητικό κείμενο "να καλύψει
ένα εύρύ και ταυτόχρονα εξειδικευμένο γνωστικό αντικείμενο, με στό-
χο τη σύνδεση της σύγχρονης Τεχνολογίας και της αισθητικής, Καλ-
λιτεχνικής άπαλτησης με τα μέσα και τους σκοπούς της παραγωγικής
διαδικασίας" μάς βρίσκει επιφυλακτικούς και δημιουργεί αρκετές
άνησυχίες.

Είναι βέβαιο πώς με τις ασάφειες και αντιφάσεις που εμφανί-
ζονται ακόμη σχετικά με το ρόλο της Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ή
σύνδεση της με αντικείμενα της Είκαστικής Παιδείας θα δημιουργήσει
τον κίνδυνο παρερμηνειών και λανθασμένων τοποθετήσεων και σχετικά

μέ το ρόλο της Είκαστικής Έκπαίδευσης, πού για τό ΕΕΤΕ είναι ένας ρόλος έντελώς ξεκάθαρος.

Υπάρχει ακόμη ο κίνδυνος νά έμφανισθεΐ και νά θεωρηθεΐ τόσο ο ρόλος όσο και το γνωστικό αντικείμενο της έκπαίδευσης, στα τμήματα πού θά δημιουργηθούν, σαν αντίστοιχα μέ το ρόλο και τό γνωστικό αντικείμενο των κατευθύνσεων της Ανωτάτης Σχολής Είκαστικών Τεχνών και των έφαρμογών τους, της ΑΣΚΤ δηλαδή Θεσσαλονίκης και νά δημιουργηθούν έμπόδια στη κωστή λειτουργία της Σχολής.

Εΐναι γνωστό ότι τό ΕΕΤΕ, από τό Συνέδριο ακόμα, είχε υιοθετήσει ένα συγκεκριμένο μοντέλο για την Ανώτατη Καλλιτεχνική έκπαίδευση.

Τό μοντέλο αυτό άφορούσε τη δημιουργία Ανωτάτης Σχολής Είκαστικών Τεχνών και των Έφαρμογών τους, μέ ειδικεύσεις σε διάφορες κατευθύνσεις (Γραφικές Τέχνες, Συντήρηση Έργων Τέχνης, Κεραμικής, φωτογραφίας κλπ).

Τό ΕΕΤΕ πρότεινε τό μοντέλο στο ΕΣΑΠ και το ΕΣΑΠ έκανε άποδεκτή την εισήγηση και άποφάσισε την ίδρυση της Σχολής στη Θεσσαλονίκη.

Προέκυψε κατόπιν προεδρικό διάταγμα για την ίδρυση και λειτουργία της Σχολής η όποια άρχίζει έφέτος.

Ήδη όμως δυστυχώς έμφανίσθηκαν κρούσματα παρεμπόδισης της σωστής λειτουργίας της Σχολής, δηλαδή ύπομνήματα σπουδαστών, άποφοίτων και εκπαιδευτικών των Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας πού είναι αντίθετοι μέ τη λειτουργία των έξειδικεύσεων στην ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης και ζητούν την κατάργηση τους και την ανάκληση του Προεδρικού Διατάγματος.

Σχετική μέ τα ύπομνήματα αυτά ύπήρξε και η παρέμβαση, πρόταση του προέδρου του ΕΣΑΠ κ. Μπέη, πού ζήτησε την ανάκληση του

Προεδρικού Διατάγματος, η οποία όμως δεν έγινε αποδεκτή από τα μέλη του ΕΣΑΠ.

Ο εκπρόσωπος του ΕΕΤΕ στο ΕΣΑΠ με μία έμπεριστατωμένη δμιλία ανέλυσε τον ρόλο του εικαστικού καλλιτέχνη που ασχολείται με την εφαρμογή της Τέχνης του και που είναι τελείως διαφορετικός από το ρόλο του Τεχνολόγου των εφαρμοσμένων Τεχνών, υποστήριξε δε τόσο τη δυνατότητα όσο και την αναγκαιότητα να υπάρχουν τόσο στα ΤΕΙ όσο και στην ΑΣΚΤ ειδικότητες εφαρμοσμένων Τεχνών.

Ο ρόλος της κάθε εκπαίδευσης, είναι τελείως διαφορετικός, διαφορετικό δε επιβάλλεται να είναι και το γνωστικό της αντικείμενο.

Στα ΤΕΙ μπορεί και πρέπει να εκπαιδεύονται ο Τεχνολόγος εφαρμοσμένων Τεχνών ο οποίος βέβαια θα πρέπει να έχει σοβαρή και πλατειά αισθητική κατάρτιση και στην ΑΣΚΤ ο Εικαστικός Καλλιτέχνης και δημιουργός που θα εξειδικευτεί στην εφαρμογή της Τέχνης με σύγχρονα μέσα και υλικά.

Οι επικαλύψεις βέβαια είναι αδύνατο να εκλείψουν, παντού και πάντοτε συνέβαινε και συμβάλνει το ίδιο, είναι όμως σαφές και πρέπει να γίνει κατανοητό ότι είναι έντελως διαφορετικός ο ρόλος του ενός από το ρόλο του άλλου, διαφορετικό δε πρέπει να είναι και το γνωστικό αντικείμενο στις αντίστοιχες ειδικότητες των ΤΕΙ και της ΑΣΚΤ.

Τό ΕΕΤΕ τοποθετείται θετικά απέναντι στην εισήγηση του ΥΠ.Ε.Π.Θ για επέκταση της Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας, μόνο στις περιπτώσεις που εμφανίζεται ξεκάθαρος τόσο ο ρόλος όσο και το γνωστικό αντικείμενο της εκπαίδευσης στα προτεινόμενα τμήματα, προτείνει όμως να μην προχωρήσει ακόμη ή ίδρυση τους, μέχρις ότου οι επιτροπές του

ΕΣΑΠ προχώρησούν σέ σαφή περιγραμμά του γνωστικού αντικειμένου τών Ειδικοτήτων τής ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης.

Πρέπει νά γίνεϊ κατανοητό πώς τό ΕΕΤΕ δέν έχει καμιά πρόθεση νά έμποδίσει τήν δημιουργία τμημάτων έφαρμοσμένων Τεχνών στά ΤΕΙ άλλα προσπαθεϊ νά περιφρουρήσει τή δημιουργία ειδικοτήτων έφαρμογών στήν ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης καί νά έξασφαλίσει τήν μη παρεμπόδιση λειτουργίας του μοντέλου που υιοθέτησε τό Α' Συνέδριο Καλλιτεχνικής Παιδείας του ΕΕΤΕ καί προτάθηκε στήν Κυβέρνηση από τό ΕΣΑΠ.

Σχετικά μέ τίς προτάσεις του ΥΠ.Ε.Π.Θ που άφορούν τίς κατευθύνσεις σπουδών στά τμήματα Γραφιστικής καί Διακοσμητικής, τό ΕΕΤΕ ζητά νά μήν ξεκινήσει ή λειτουργία τών κατευθύνσεων πριν άποσαφηνιστεί τό γνωστικό αντικείμενο τόσο στά ΤΕΙ όσο καί στήν ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης.

Σχετικά μέ τήν πρόταση για δημιουργία τμήματος Τεχνολογίας Κινηματογράφου, Τηλεόρασης στή Σχολή Γραφικών Τεχνών καί Καλλιτεχνικών σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας τό ΕΕΤΕ έπιφυλάσσεται νά τοποθετηθεϊ θετικά γιατί γνωρίζει πώς έχει προηγηθεϊ άπόφαση του ΕΣΑΠ για ίδρυση Ανωτάτης Σχολής Θεάτρου καί Κινηματογράφου στο Αττικό Πανεπιστήμιο, όπου θά ένταχθούν καί τμήματα όλων τών σχετικών ειδικοτήτων.

Σχετικά μέ τήν πρόταση για δημιουργία τμήματος Τεχνολογίας Φωτογραφίας στή Σχολή Γραφικών καί Καλλιτεχνικών Σπουδών τό ΕΕΤΕ δέν έχει έπιφυλάξεις γιατί τόσο τό γνωστικό αντικείμενο τών σπουδών όσο καί ο ρόλος τών άποφοίτων έμφανίζονται ξεκάθαρα στήν εισηγητική έκθεση καί είναι έντελώς διαφορετικά από τον ρόλο του εικαστικού καλλιτέχνη μέ έξειδίκευση στή φωτογραφία καί !

τό αντικείμενο σπουδών του στην ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης.

Ο Είκαστικός Καλλιτέχνης με ειδικευση στη Φωτογραφία είναι ο δημιουργός, που με τη βοήθεια των μέσων και της τεχνικής της Φωτογραφίας θα φθάσει σε αποτελέσματα υψηλού αισθητικού επιπέδου, αποτελέσματα εμπνεύσης, πνευματικών αναζητήσεων, ατομικού και κοινωνικού προβληματισμού.

Ο Είκαστικός Καλλιτέχνης με ειδικευση στη φωτογραφία μπορεί να συνεργαστεί με τον Τεχνολόγο φωτογραφίας, τόσο ο ρόλος τους όσο και το αντικείμενο της ένασχόλησης τους δεν είναι το ίδιο.

Τό ΕΕΤΕ αποδέχεται σαν σωστή την πρόταση του ΥΠ.Ε.Π.Θ για δημιουργία τμήματος τεχνολογίας φωτογραφίας στη Σχολή Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών σπουδών του ΤΕΙ Αθήνα με τις εξής προϋποθέσεις.

- Νά διατηρηθεί ο Τεχνολογικός χαρακτήρας του τμήματος που πρέπει όμως να συμπληρωθεί με έπαρκη μαθήματα αισθητικής κατάρτισης.

Τό ΕΕΤΕ υποστηρίζει πως Καλλιτεχνικά μαθήματα πρέπει να ένταχθούν στα προγράμματα όλων των Σχολών των Τεχνολογικών και Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων.

Ειδικά σε τμήματα με Καλλιτεχνικό χαρακτήρα τα μαθήματα πρέπει να προσφέρουν μια ειδική και παράλληλα πλατειά αισθητική κατάρτιση.

Σχετικά με το τμήμα Συντήρησης Έργων Τέχνης τό ΕΕΤΕ αποδέχεται σαν απόλυτα ακριβείς τις διαπιστώσεις του ΥΠ.Ε.Π.Θ και Υπ. Πολιτισμού για την πιεστική και κρίσιμη σκοπιμότητα δημιουργίας Σχολής Συντήρησης Αρχαίων και Έργων Τέχνης στην Ελλάδα.

Στέκεται κριτικά απέναντι στο Εισηγητικό κείμενο του ΥΠΠΕ που αφορά τον καθορισμό του αντικειμένου σπουδών στην Συντήρηση.

Στό κείμενο υπάρχουν πολλές αντιφάσεις που προέρχονται από την προσπάθεια να εμφανισθεί σαν ελάχιστη ή προσφορά του Καλλιτέχνη στον τομέα της Συντήρησης Έργων Τέχνης.

Τό ΕΕΤΕ πιστεύει απόλυτα ότι η προσφορά του Είκαστικού Καλλιτέχνη στον τομέα της συντήρησης είναι εξαιρετικά σημαντική και βλέπει την εκπαίδευση του να εντάσσεται στα πλαίσια της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών και πών εφαρμογών της με τό μοντέλο που προτάθηκε από τό ΕΕΤΕ για την ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης, δηλαδή μέ πενταετείς σπουδές είκαστικού Καλλιτέχνη μέ παράλληλη εκπαίδευση στή Συντήρηση Έργων τέχνης.

ε Τό ΕΕΤΕ θεωρεί έντελώς απαραίτητη την εκπαίδευση είκαστικού Καλλιτέχνη στή Συντήρηση Έργων τέχνης και πιστεύει απόλυτα πώς ο είκαστικός Καλλιτέχνης είναι εκείνος που περισσότερο από κάθε άλλον:

- θα σεβαστεί τό έργο και θα τό προφυλάξει από κάθε είδους ένδεχομένη επέμβαση, διόρθωση κλπ.
- θα γνωρίζει τή διαδικασία παραγωγής ενός Έργου Τέχνης, τά μυστικά της Τεχνικής του κλπ.
- θα αντιλαμβάνεται τό ύφος και την ιδιαίτερη γραφή του Καλλιτέχνη που τό δημιούργησε.
- θα έχει την απαραίτητη καλλιτεχνική ύποδομή που θα τό οδηγήσει στην σωστή αισθητική παρουσίαση του Έργου Τέχνης. (Σύνθεση στό χώρο, χρώμα κλπ)

Τό πόσο σημαντικός είναι έξ άλλου ο ρόλος του Καλλιτέχνη στον τομέα της Συντήρησης Έργων Τέχνης φαίνεται και από τά στοιχεία που συνέλεξε τό ΥΠΠΕ και αφορούν την οργάνωση σπουδών Συντήρησης αρχαίων και Έργων Τέχνης σέ άλλες χώρες του κόσμου.

Από τά στοιχεία αυτά φαίνεται πώς η εκπαίδευση των Συντηρητών εξασφαλίζεται από Ακαδημίες Καλών Τεχνών ή από Σχολές Συντήρησης που δέχονται απόφοιτους Σχολών Καλών Τεχνών:

• Στήν Αύστρία

• Ανατολική Γερμανία

Γιουγκοσλαβία

• Ελβετία

• Η.Π.Α (Conversation center of the Institute of fine Art of N.Y University)

• Ιταλία

Μ. Βρετανία (Camberwell scooll of art and Crafts)

Ούγγαρία

Πολωνία

Ρουμανία

Τσεχοσλοβακία κλπ.

Τό ΕΕΤΕ γνωρίζει πώς υπάρχουν και σχολές Συντήρησης σέ ! Πανεπιστημιακό επίπεδο μέ καθαρά έπιστημονικό χαρακτήρα, όπως και σχολές Τεχνολόγων Συντήρησης και δέν διεκδικεί νά είναι καλλιτέχνες όλοι οί Συντηρητές. Θεωρεί όμως έντελώς άπαραίτητη τήν παράλληλη έκπαίδευση.

Καλλιτεχνών Συντηρητών

• Επιστημόνων Συντηρητών

Τεχνολόγων Συντηρητών

Οί καλλιτέχνες συντηρητές μέ πενταετή έκπαίδευση πρέπει νά ! είναι άπόφοιτοι τής ΑΣΚΤ.

Τό ΕΕΤΕ δέν είναι αντίθετο στην πρόταση του ΥΠ.Ε.Π.Θ για ! δημιουργία τμήματος ή Σχολής Συντήρησης στη Σχολή Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας μέ τίσ έξης προϋποθέσεις.

- Νά είναι τμήμα Τεχνολόγων Συντηρητών μέ έπαρκη αισθητική κατάρτιση.

Τό ΕΕΤΕ θεωρεί τίσ καλλιτεχνικές σπουδές έξαιρετικά σημαντικές και για τόν τεχνολόγο συντηρητή και ζητά νά αύξηθούν τά !

καλλιτεχνικά μαθήματα πού στο περίγραμμα σπουδών τής εισήγησης του ΥΠΠΕ φαίνονται ελάχιστα.

- Τό ΕΕΤΕ θεωρεί τήν υπάρχουσα υποδομή έντελώς άνεπαρκή και τονίζει τήν ανάγκη νά λύνονται πρώτα τά προβλήματα τής υλικο-τεχνικής υποδομής (κτίρια, έξοπλισμός, εκπαιδευτικό προσωπικό κ.λ.π) και μετά ν'άρχίσει ή λειτουργία Σχολών ή τμημάτων.

- 'Ο αριθμός τών σπουδαστών δέν πρέπει νά υπερβαίνει τούς 20 ανά έξάμηνο, οί δέ εισαγωγικές θά πρέπει νά γίνονται σέ μαθήματα συναφή μέ τό άντικείμενο σπουδών.

'Ολοκληρώνοντας τήν τοποθέτησή μας τονίζουμε ότι: Θεωρούμε σκόπιμη τή δημιουργία τμημάτων Τεχνολόγων έφαρμοσμένων τεχνών σέ επίπεδο τριτοβάθμιας Τεχνικής εκπαίδευσης.

- 'Επισημαίνουμε τήν ανάγκη ανάπτυξης και καλλιέργειας τής αίσθητικής άγωγής σέ κάθε τριτοβάθμια σχολή Τεχνική ή θεωρητική.

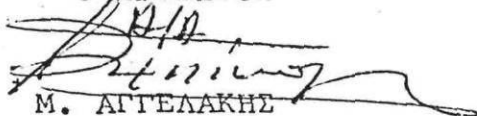
- Τονίζουμε ότι ή δημιουργία τμημάτων τεχνολόγων έφαρμοσμένων Τεχνών στήν Σχολή Γραφικών και Καλλιτεχνικών σπουδών δέν θά πρέπει μέ κανένα τρόπο μά έμποδίζει τήν παράλληλη όργάνωση εικαστικών σπουδών και τών έφαρμογών τους, μέ τό μοντέλλο πού πρότείνε τό ΕΕΤΕ και ένέκρινε τό ΕΣΑΠ νά λειτουργήση στήν ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης.

Τό ΕΕΤΕ θά σταθεϊ άντιμέτωπο σέ κάθε προσπάθεια πού αποσκοπεϊ στήν άνάκληση του Προεδρικού Διατάγματος και κατάργηση τών Ειδικεύσεων στήν ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης.

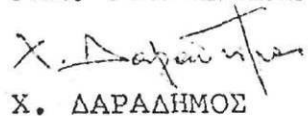
Θά σταθεϊ άντιμέτωπο σέ ένέργειες πού κατευθυνόμενες είτε από καθαρά συντεχνιακούς λόγους, είτε από λάθος πληροφόρηση και έλλειπή γνώση του θέματος θά προσπαθήσουν νά έμποδίσουν τή σωστή ανάπτυξη και λειτουργία τής ΑΣΚΤ Θεσσαλονίκης και νά

υποβαθμίσουν τó ρόλο τού Είκαστικού Καλλιτέχνη βάζοντας φραγμούς στη δυνατότητα έρευνας του σέ κλάδους άλλων Τεχνών και Επιστημών, στη δυνατότητα επαγγελματικής κατάρτισης σέ θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, πού είναι ένας τεράστιος φραγμός στη συμμετοχή τού Καλλιτέχνη στην παραγωγική διαδικασία και στην ολόπλευρη κοινωνική του ένταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μ. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Χ. ΔΑΡΑΔΗΜΟΣ

•Ακριβές αντίγραφο

•Εντολή Προέδρου

ANNA ΚΑΣΦΪΚΗ